

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravnišтво, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Volilci trebanjskega, zatiškega, žužemberškega, mokronoškega in radeškega okraja!

Po smrti nepozabljivega in do konca svojih dni narodnej stvari zvestega Vašega poslanca grofa Barbo-Waxensteinskega je treba, da si volite družega poslanca za deželni zbor kranjski. K tej volitvi ste z vladnim razpisom poklicani prihodnji petek 14. dan tega meseca.

Podpisani narodni centralni volilni odbor je po vsestranskem preudarku in v soglasji z mnogimi pismi in poročili, ki so mu došla iz Vašega volilnega okraja, jednoglasno sklenil, priporočati Vam kot kandidata narodne stranke

gospoda **Petra Grasselli-ja**, hišnega posestnika v Ljubljani,

o katerem je odbor po vsem prepričan, da bode Vaš okraj vredno zastopal z znanim svojim odličnim talentom, po najboljši vesti in zmožnosti in v družbi z drugimi narodnimi poslanci. Njega torej volite!

Volilci! Bodite uverjeni, da volilni odbor nij prezrl nasvetov, ki so mu došli iz dveh vaših okrajev, — ali dostavek velike večine naših zaupnih mož iz vseh volilnih okrajev, da v tako silno razširjenem volilnem okrožji, kakor je Vaše, se je — iz posebne blagovoljnosti nekaterih volilcev do enega ali družega sicer vsega spoštovanja vrednega domačina — bati neugodnega razcepljenja glasov, bil je centralnemu odboru zopet kažipot, da se je vstopil nad stranke in Vam za poslanca priporoča moža, po katerem brez pomisleka sežete lahko vsi! Ravno Vi ste pri vseh zadnjih volitvah pokazali tako lepo složnost in tako trdno disciplino, da je bila cela slovenska narodna stranka ponosna na take vrle volilne može. Mi zato trdno upamo, da se boste te rodoljubne discipline držali tudi pri zdanjej volitvi!

V Ljubljani 10. maja 1880.

Za centralni narodni volilni odbor:
Dr. Jan. Bleiweis, predsednik.

Gladstone in liberalna stranka na Angleškem.

III. *)

Dr. V. Z. — Zaradi tega, ker se je Gladstone za katoliške Ire tako brigal, se ne moremo zadosti načuditi, da so nemški katoliški listi juda Beaconsfielda, največjega zatiralca irskih katoličanov nekaj časa v zvezde kovali, mej tem, ko so njihovega največjega dobrotnika Gladstone-ja na ne prav lep način napadali. Kje je ključ tega čudnega obnašanja?

Po zadnjem rimskem koncilu, ko je bila papeževa nezmotnost za dogmo razglašena, je Gladstone 1871 l. napisal brošuro „Vatican decrees and civil allegiance“ (to se pravi po naše: kako se skladajo vatikanski dekreti z državljansko pokorščino proti posvetnim gospodskam?) V tej brošuri je Gladstone kakor protestant razlagal v slogu, kakor je bila zmiorom njegova pisava, da se vatikanski dekreti o nezmotnosti ne dajo v sklad dovesti z dolžnostmi, katere ima vsak državlján napram posvetnim gospodskam. Kakor vsak Gladstone-jev spis, je tudi ta po celem svetu veliko senzacijo probudil. Odgovoril mu je bil takrat ne manj duhovito njegov sošolec in prijatelj iz mladosti kardinal Manning.

Vse nemško liberalno in judovsko časnikarstvo je imelo takrat objavljene velike izpiske in odlomke iz te Gladstone-jeve knjižice.

Tisti liberalni nemški in židovski listi, ki so zadnjih 5 let Gladstone-ja dan za dnevom psovali in z najgršimi priimki obkladali, so ga takrat z ditirambami v nebo povzdigovali in ga za najbolj modrega moža tega stoletja proglasali. „N. Fr. Presse“ je kar naravnost rekla, da nij Gladstone samo prvi financier angleški, temuč tudi najbolj duhoviti in temeljiti poznavalec državnega in cerkvenega prava. Nemški katoliški listi pa nijso na to ozir jemali, ka je Gladstone rojen in še dan denes zelo po-božen ud angleške državne cerkve. Nemškim psevdoliberalcem je pa Gladstone s tem spisom pravo struno zadel, ker dal jim je povod, zabavljati na „farštvo“ (zu einer kleinen Pfaffenhetze) kadar pa nemški psevdoliberalni listi kaj tacega le od daleč izvohajo, se vržejo na tako hrano, kakor čebele na med. Ali vsi napadi nekaterih katoliških listov, niti v nebo-povzdigovanje od strani evropskih liberalcev nij Gladstone-ja na potu reform motilo. V tej zadevi je Gladstone pokazal svojo popolno nepristranost in pravo svobodomiselnost, da je ravno sedaj v svoje ministerstvo poklical moža, ki je bil poprej glavár vseh angleških framazonov, zdaj je pa jeden najbolj ognjenih katoličanov. Ta mož je Marquis of Ripon. Imenoval ga je Gladstone za vice-kralja obeh Indij, gotovo eno najvažnejših mest v angleški vladnej hierarhiji. Do denšnjega dneva se še nij dogodilo, da bi bilo tako važno mesto v angleškem ministerstvu podeljeno katoličanu, še manj pa katoliškemu spreobrncu.

Ker je Gladstone 1871 l. zaradi črnega morja ustregel Gorčakovemu in ker je proglasil za načelo svojega vladanja: „non intervention“ in ker so se Angleži uže naveličali teh dobrih in veselih let polnih blagostanja in zniževanja davkov, vrgli so 1874 l. pri volitvah liberalno stranko ob tla in prišel je na krmilo krščeni jud Disraeli, pozneje oplemenjeni lord Beaconsfield, gotovo velika nesreča za južne Slovane, ker ravno pod njegovim vladarjem se je začelo jugoslovansko gibanje.

Kako se je 1875. l. vstanek v Hercegovini začel, znano je vsem in še vedno pred očmi, torej se ne bomo pri tem obotavljali. Pričakovali smo vsi takrat, da bo ob enem tudi raja začela vstajati v Bosni in da se bodo Bolgari kvišku spravili. Kmalu po hercegovinskem vstanku se je začelo gibanje v Bosni, — kako in na kake načine, nam je še vsem dobro pred očmi. O Bolgarih nijsmo družih novic niti v dopisih niti v telegramih zvedeli kakor to, kar so nam dunajski listi poročali. Tisti listi, na čelu „N. Fr. Pr.“ so nam na kratko povedali, da so se Bolgari na starej Planini meseca maja 1875. l. tudi začeli nekaj vzdigovati, pa so Turki precej to gibanje z vso eneržijo zatrli v klici. Dunajski listi so v tej zadevi še posebno turško previdnost in obzirnost hvalili. To je bilo vse.

Potem je pretekel celi mesec, in nikjer nij bilo v nobenem listu več o bolgarskem vstanku kaj brati. Naenkrat prinese glavni organ angleške liberalne stranke „Daily news“

*) Glej št. 103 in 105 „Slov. Naroda“.

obširne popise, kaj se je koncem maja 1875. leta na južnih straneh stare Planine v Baku, itd. godilo. Stalni dopisnik tega lista v Carigradu je bil takrat še ne znani ali potem slavni kapitan Archibald Forbes. Patrijotični Bolgari so opozorili tega dopisnika na turške nečuvne grozovitosti, ki so jih Turki učinili v severnih krajih sedanje istočne Rumelije, kjer so Turki pod poveljništvom Šefket paše brez vsacega povoda cele cvetoče vasi in trge nenadoma obkolili, na vseh voglih zažgali, potem pa vse poklali, kar jim je v roke prišlo, moške, ženske in otroke, tako, da nij v takem kraju žive duše ostalo. Ker so ti kraji zelo zavetji na južnih predelih stare Planine, se nij moglo vse to tako hitro po svetu zvedeti. Archibald Forbes je v „Daily news“ vse to natanko opisal, kar je videl. Ko so Angleži to brali, so kar strmeli, lasje so se jim ježili in drug drugemu so povpraševali, ali je to mogoče, ali je to res, ali nij to gola izmišljilja? Poslali so potem drugi veljavni angleški listi, na čelu „Times“, svoje dopisnike v te nesrečne kraje gledat, ali se to obistinuje. Kmalu so dospela v London poročila po vseh listih, ki so zatrjevala, da je A. Forbes samo resnico pisal, da nij niti pike iz svoje fantazije dodal.

Ko so Angleži videli, da se ne da več o teh „lepih“ turških činih dvomiti, nastal je po celem veliki Britaniji tak vihar, kakor ga še nij bilo čez 20 let od Krimske vojske naprej. V velicah in malih mestih se je zbiralo angleško ljudstvo v vseh treh kraljevinah v velike tabore, kjer je množica svojo srditost in svoj gnjus nad Turkom v govorih in resolucijah izražala. To so znani „atrociti meetings“, ki so še dandenes celemu svetu v spominu. Glavni agitator pri napravi in sklicevanju teh taborov je bil Gladstone, takrat vodja opozicije zoper Disraelijevo vlado. S svojo nedosežno zgovornostjo je ljudstvu slikal trpljenje in težave kristijanov na Turškem, krutost in nepoboljšljivost divjega Turka. Gladstone je takrat prvokrat imenoval Turka „the unspeakable Turk“), kateri pridevek je Turčinu še dandenes na Angleškem ostal.

Iz državnega zbora.

V soboto se je zvršila budgetna debata; v petek se je državni zbor posvetaval še o posamnih postavkah finančnega budgeta, tako o soli, pri katerej točki je poslanec Proskovec obžaloval, da se nij stavil noben predlog o znižanju cene kuhinjske soli; on pa je zoper to, da bi se zahtevalo od vlade, da bi pričela zopet prirejevanje črne ali živinske soli.

Nadalje se je debata vršila o davku na sladkor, o tobaku. Poslanec Hausner je pri zadnji točki zagovarjal svoje predloge o povešanju državnih dohodkov pri tobaku; cena naj bi se mu zvečala, kar se da po njegovem mnenju čisto lahko storiti, kajti na Francoskem je navadni tobak trikrat dražji kakor naš fini domači. Avstrija ima pri navadnem nosljanci dobička 290 %, Francoska 840 %. Pri točki: državne subvencije, se je zopet Hausner pritoževal, da Avstrija pri železnicah zmirom toliko izgublja, druge države pa imajo dobiček od svojih železnic. Kronawetter je predlagal resolucijo, da bi od države garantovane železnice ne dajale preveč

*) Ta izraz predstavljajo Nemci: „der unaussprechliche Türke“. Pa to nij dobro preloženo, ker v slovenskem prevodu bi se reklo: „Turški gnjus, ki ne zasluži, da bi si človek z izgovarjanjem tega imena svoj jezik pomazal.“ Naš priprosti kmet bi to preložil v besede: „Ta grda turška presica“. Pis.

prostih vožnih kart, ker se take karte zlorabijo; temu je oporekaval trgovinski minister baron Korb.

Herbst je v nadaljevanju debate v soboto zagovarjal, da je svota za „subvencije in dotacije“ tako velikansko narasla, namreč na 24.968.700 gld. ker se ta svota odvaga z velikimi koristimi v kupčiji in obrti.

Glavni poročevalec Smarzewski je naznanil, da vsi državni stroški štejejo 423.451.018 gl., dohodkov je 398.277.756 gl., primankljaja da je tedaj 25.173.262 gl. S tem je bila budgetna debata zvršena.

Na vrsto posvetovanja pride za tem vladna predloga o zidanju arlbergske železnice; zbornica je ta zakon sprejela v drugem branji, potem pa se je posvetavala o finančnem zakonu. Člen 6. tega zakona določuje, kako da se ima letošnji primanjkljaj pokriti, in sicer: 1. se ima v to porabiti dohodek od 17.854.000 gld. od izdanih obligacij zlate rente nominalne vrednosti 20.000.000 gld. 2. Od bivših državnih posojilnic vplačanih 5.883.918 gld. Nepokrit primanjkljaj ostane dakle še 1.435.344 gld., ki se bode pa pokrili s tem, kar je v državnih kasah, če bi pa tega ne bilo dosti, mora se za pokritje izdati poseben zakon. Zbornica je odobrila ta zakon in tudi državni proračun v drugem branji.

Zbornica je potem prešla k točki: Železniška pogodba mej Avstrijo in Srbijo. Nemški poslanec Falke se je pritoževal, da Avstrija preveč obzirno ravna s Srbijo, „ki naše želje popolnem ignoruje.“ Poslanec iz kranjskega velikoposestva baron Schwegel je tolažil svoje tovariše na levi, da bosta Srbija in Bolgarija izvrševali dolžnosti, katere jima nalaga berlinski dogovor. Še nekatere manjše stvari so se obravnavale, potem pa se je seja završila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. maja.

Deželni zbori se bodo, kakor se zdaj piše, sešli 25. dné t. m., samo gališki se bode kasneje odprl. — Drugo poročilo („Montags-Revue“) pa pravi, da bodo deželni zbori sklicani početkom junija.

V **državnem zboru** je za danes važna bitka napovedana. Desnica hoče namreč volitve gorenje-avstrijskega velikega posestva zavreči zavoljo tega, ker so mej volilce vzeti taki hišni posestniki v Lincu, kateri nemajo nič zemljišča temuč samo hiše, ki so vpisane v deželno tablo. To vendar niso velikoposestniki, ker pri teh vendar vsak misli na velika graščinska posestva ali kmetije, ne pa na meščanske hiše. Baje da 30 tih gorenje-avstrijskih velikoposestnikov plačuje skupaj le 96 krajcarjev zemljiškega davka! Kljub temu se nemški liberalci hudo jezé nad desnico in trdijo, da so to vendar „velikoposestniki“, ker so vpisani v dež. tablo.

Brambeni odsek državnega zbora je v petek sprejel kot podlogo odmerjevanju vojaške takse načelo: deseti del od letnih direktnih davkov z državnimi dokladami vred.

Češki listi poročajo, da bode po sklenem državnem zboru odložilo 15 čeških poslancev mandate. — Dolge sesije pač ne pripuščajo, da bi se dali v državni zbor voliti trki možje, kateri imajo doma nujne posle in jih ne pusté lahko za dalje časa.

Vnanje države.

Iz Škadra javljajo preko Italije, da so sklenili **Albanci** pod knezom proglasiti neodvisno kneževino Albanijo. Skadarski uradni list „Skodra“ je namreč dné 7. t. m. prinesel v turškem in albanskem jeziku dolg proglas albanske lige in albanskega odbora. Ta izjavlja, da se je Albanija uže odcepila od Turčije

in da nij več pod sultanovim gospodstvom. Vsi otomanski uradniki, ki niso Albanci, so odstavljeni in so baje šli iz dežele. Slušati se morajo ukazi lige; poleg nje so starešine jedini zakonodajalci. Podpisani so na tem proglasu: Ali paša, Hodo beg, Prenek Bib Doda, Mufti Hafis efendi, piskup Porten, Nikola Dzaba.

Nadalje se javlja iz Skadra, da so vsi vojaki Osman paše, ki so bili doslej v ostrogu pri Koplki, uskočili k armadi albanske lige, ki si je osvojila vse javne kase. Italijanski upliv, pravijo, da tam doli raste, in da pridejo Albancem pomagat Garibaldinovi.

Angleški vnanji minister lord Granville je poslal do vseh evropskih vlasti okrožnico, v katerej pravi: „Angleška vlada ne more mirno gledati, kako sultan slovesne svoje obljube lomi. Čast Angleške pa tudi ne dopušča, da bi čakala in morda vodstvo v tem prevzele druge vlasti. Čast Angleške in nje interesi ne dopuščajo, da bi se žrtve turškega zatiranja zasmehovale z navideznimi koncesijami in da bi se ne izvršilo pred celo Evropo storjenih obljub. Evrope ne zanimlje samo blagostanje sultanovih podanikov v Vshodnji Rumeliji in Evropa néma od sultana priznane pravice vmešavati se samo v vshodnje-rumelijske zadeve. Najvažnije točke berlinskega dogovora še niso zvršene, zdaj je čas, da se sili na njih izvrševanje.“

V **nemškem** rajstagu je 8. maja pri posvetovanju o Iadijeplovstvu po reki Labi oglašil se tudi Bismark. Obžaloval je, da se nemški „partikularizem spet močneje oglašja in rekel, da bi on rad odstopil s svojega mesta kot državni kancelar, samó volja cesarjeva ga drži. Ker se mu povsod ovire stavijo, želi on mirú, ker je zelo truden. Windhorst mu je odgovoril, da ko bi Bismark željam katoličanov v cerkvenih rečeh zadovoljil, dosegel bi v vseh rečeh mnogo več, nego more zdaj doseči.

Dopisi.

Z Dunaja 8. maja. [Izv. dop.] (Kranjski Kuhnov polk cesar pohvalil.) Dne 4. maja je naš kranjski polk prvič imel čast stati pred njega veličanstvom svetlim našim cesarjem Francem Josipom. Da je najvišji poveljnik vsej armadi bil zadovoljen tudi s svojimi vernimi in vselej hrabrimi slovenskimi vojaki, dokazuje povelje, v katerem tukajšnji deželni zapovednik fcm. baron Marojčić izreka Kuhnovcem takšno laskavo priznanje: „Njega cesarsko veličanstvo je o priliki denašnje parade zaradi dobrega držanja in lepe vnanjosti vseh tamkaj navzočnih vojakov, kakor tudi zaradi gladkega stopanja pri defilovanju premilostno izvolilo izreči svojo najvišjo zadovoljnost.“ — Malo ne baš tako pohvalno se v denašnjem polkovem povelju izraža tudi novi naš polkovnik, g. Knobloch, pišoč: „Polk je denes, odkar je tukaj v garniziji, prvič bil tako srečen, da je k paradí izšel pred njega veličanstvo našega najmilostivejšega gospoda in cesarja, in veseli me, da vam morem obveščati njega veličanstva najvišje priznanje zbog dobrega opravljenja ter držanja, a pri tem mi nij pozabiti tudi opomniti, da imamo delovati na to, da se odpravijo vse tu in tam še nahajajoče se pogrške; defilovanje je bilo navzlic neugodnim vremenskim in drugim razmeram prav dobro.“ Od tod vidite lahko, da Kranjci tudi na Dunaji nijsmo zadnji, v priznanje naše vrlosti imamo zdaj tri dni po paradi „počitnice“.

—č.

Iz gorenje savinjske doline 7. maja. [Izv. dop.] Savinjanje in Drčanje — mi sinovi majke Slave, imamo tolikanj posla pri c. kr. uradih v Gorenjem gradu. Tam živé sami Slovani razen treh prišlih človekov, in vendar so napisali uradov taki, da imajo na prišleca narodjaka prav slab vtis, ker so

v tujščini načrtani. Tamle vidiš tablo „k. k. Bezirksgericht“, katerej na levi „Gerichtstafel“ sloni; ta ti ponuja mnogo sodnijskih odlokov — pa v samej nemščini, ki jo mi ne razumemo. To so nam lepi razglasi, katere le jedva vsak petstoteri človek pri nas razume. Zakaj se ne uraduje v našem jeziku? — In nekaj korakov na desni visi črna tabla „k. k. Notariatskanzlei“. Spet le tuj jezik in nam Savinjanom nerazumljiv. Zakaj nij slovenskega? Mislil bi človek, da je na Nemško priromal; a prišel si v okraj, kjer prebiva samo priprosto blagodušno trdo slovensko ljudstvo, ki spoštuje uradnike, kateri so pošteni. Zakaj se torej ne stori temu ljudstvu to v ljubo, da bi bili uradni napisi vsaj tudi slovenski, če ne samo slovenski. Če se Gradčanje ustrašijo uže slovenskega plakata, in upijejo, kako bomo mi le nemščino trpeli? — Zahtevajmo vendar, ka se z nami v našem jeziku pismeno in ustno občuje, in da se nam i delajo pisma v našem jeziku, ne v švabskem tujem.

Povedali ste uže v cenjenem „Sl. N.“, da so trgi Mozirje, Rečica, Gorenji grad in občina Bočna peticionirali za slovenske srednje šole; pristavljamo še, da komur to ne ugaja in kdor je po ljubljanskem buteljnu „Tagblattu“ „obsojen“ živeti mej nami Slovenci, ta naj jo potegne iz slovenskih krajin tja — kjer svoje somišljenike najde. Tudi tu je nekaj, da si malo tacih.

Domače stvari.

— (Učiteljska zbor) tukajšnje gimnazije in realke predstavila sta se v nedeljo g. deželnemu predsedniku Winklerju, ki se je jako prijazno in ljubeznjivo pogovarjal v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku z različnimi gospodi profesorji. Natančnega o tem predstavljanju nijsmo mogli zvedeti, samo to se nam je pripovedovalo, da so baje osobito nekateri zelo nemški profesorji čutili, da od zgoraj veje zdaj nekaj drugačen veter nego je pod prejšnjimi deželnimi predsedniki. — Prejšnji dan so se predstavljala dež. predsedniku slovenska narodna društva. O tem sprejemu smo od udeleženca dobili za današnji list poročilo — malo prekasno, torej ga priobčimo jutri. —

— (Deželni predsednik g. Winkler kranjskim občinam.) G. dež. predsednik je občinam po Kranjskem svoj nastop vlade naznanil s sledečim razglasom v slovenskem jeziku: „Častiti gospod občinski glavar! Po milosti presvitlega cesarja z najvišjim sklepom 18. marcija 1880 na mesto deželnega predsednika za vojvodino kranjsko poklican sem denes svojo službo nastopil. Pri tej priliki čutim v sebi željo in potrebo, da stopim naravnost pred glavarje in zastopnike kranjskih občin in jim zagotovim, da bode moja posebna dolžnost in skrb, poganjati se, kolikor je mogoče opravila, za povzdigo njih blagostanja, kajti blagostanje občin je podlaga blagostanju države. Da se pa bode življenje naših samostojnih ali avtonomnih občin čedalje bolj utrjevalo in razcvetalo, je neogibno potrebno in bodem jaz po svoji dolžnosti pazil na to, da se po občinah vsigdar postave spoštujejo, in da se posebno sklepi občinskih odborov opirajo na postavo, ki mora biti vodilo vsemu občinskemu delovanju. Naloga sedanjih občin je zares težavna; tem rajši jih hočem podpirati z besedo in dejanjem, nadejam se pa, ker spoznavam vso odgovornost svoje službe, tudi krepke podpore od njih. Vzajemna podpora

bode zljajšala našo nalogo — rečem našo, kajti naloga vlade je v ozkej zvezi z nalogo občin, prav za prav se ta z uno v marsikaterem oziru popolnoma vjema. Sicer naj nas pri vsem našem ravnanju vodi ljubezen do naše drage domovine avstrijske in ljubezen do našega presvitlega cesarja, zaradi katere so — to spričuje zgodovina — Kranjci od nekđaj sloveli. To sporočite, Vas prosim častiti gospod občinski glavar, občinskemu odboru v prihodnjem rednem zboru. V Ljubljani dné 4. maja 1880.“

— (Iz Maribora) 8. maja se nam piše: Tu je vreme nekaj dni prav neugodno. Pred 14 dnevi, t. j. 23. pr. m., je toča tako bila, da je v desetih minutah ulice pokrila, kakor po zimi sneg. Enako je bilo včeraj ob polu šestih. Črni oklaki so pokrivali nebo, začelo je deževati, potem je prenehalo — vsula se je dvakrat toča, tako, da je precej škode učinila. Videti je pa, da je zadnje hudo vreme bolj škodovalo nego prejšnje. Vleklo se je od severojutra proti jugozahodu, čez Maribor proti Hočam. Ubogi kmet zdihuje, ker se mu na tak način letina slabo kaže.

— (Svojega očeta ubil) je baje, kakor se sumi, sin Josip Eržen iz Gabrka pri Škofjej Loki. Stari Simon Eržen je namreč umrl hitre smrti; rekli so, da je padel s smreke, ko je veje sekal, in da se je pri padci smrtno ranil s sekiro. Žandarmerija pa je na tihem to stvar preiskavala in našla mnogo odnošajev, ki kažejo, da je ubijalec starega Eržena njegov lastni sin. Ljubljansko državno pravdnštvo je ukazalo, da se mrtvo truplo izkoplje in preišče; to se je zgodilo in pri tem konstatiralo, da Simon Eržen nij umrl naravne smrti. Vsled te preiskave so zaprli mladega Eržena.

— (V sredo črede treščilo.) Iz Gorenj pri Postojni se nam piše 6. maja: Denes mej 11. in 12. uro pred poludnem je soseskin pastir skupno živino s pašnikov proti vasi vračal. Brez vsega groma strela udari v sredo skupne živine, osem goved na tla pade, 6 se jih je ozdravilo in 2 glavi sti mrtvi ostali, ena krava in njen 4 leta stari junec, last posestnika Andreja Prelaza. Mož je škodovan za 200 gold.

— (Tatje v prodajalnici.) Nezneni tatje so pred kratkim v noči ulomili v štacuno trgovca J. Rudmana v Mekinjah in mu odnesli blaga ter denarja okolo 400 gld. vrednosti. Sumi se, da so Rudmana okrali ciganje potem pa pobegnili čez mejo.

— (Tatje ulomili) so v soboto večer v neko tržaško mesnico in so iz predala pokrali 30 gld. gotovine.

Razne vesti.

* (Vihar in toča.) Iz Pečuha na Ogerskem se javlja da je bil tam 7. t. m. hud vihar, toča je šla in pobila sadje in vinograde do cela, razbito je mnogo okenj, vihar je strehe odnašal.

* (Sam sebe „ubil“ iz lakomnosti.) Na Ogerskem je bil najden pred par tedni v gozdu blizu Banjske Bistrice neki umorjen človek. Ker so pri njem našli pisma z imenom Samuel Grünbaum, mislilo se je, da je nek živinski prekupec tega imena iz Žiljane. Sodnija pokliče njegovo ženo, in ta res potrdi, da je ubiti njen mož Samuel Grünbaum (to ime zvoni prav judovsko). Mož je bil zavarovan „na življenje“ pri jednej zavarovalnici za 10.000 gld. pri drugej za 5000 gld. katere svote bi dobila njegova žena po njegovej smrti. Jedna izmej teh zavarovalnic je pričela preiskavo, je-li res ubiti človek S. Grünbaum. Dobil je v roke ubitega fotografijo in jo poslala

zdravnikom, ki so Grünbauma preiskali, ko se je bil zavaroval. Zdravniki pa so rekli, da ubiti mož nij Grünbaum in res je sodnija kmalu potem pravega Grünbauma našla, ki je v ubil tujega človeka, mu dal v žep svojo listnico in svoje ime, za to, da bi sodnijo prekanil, da je on sam ubit; njegova žena bila bi dobila potem 15.000 gld. zavarovalnine, in s tem denarjem sta mislila potem potegniti v Ameriko.

Listalca opravištva: Gosp. A. J. v K. Plačano za drugo četrtletje. — Gosp. dr. L. v B. Za drugo četrtletje plačano. — Gosp. dr. A. P. v K. Od svote za 42 kuponov odpade še 1 gld. na prvo četrtletje prihodnjega leta 1881.

V. izkaz

odbora za nabiranje darov stradajočim Istranom:	
Slavno opravištva „Slov. Naroda“	243 gld. 33 kr.
G. J. Aleševac, urednik v Ljubljani, je poslal po nekem g. duhovniku v Ljubljani nabranih	20 „ — „
Neimenovan	1 „ — „
G. dr. Lavoslav Gregorec, urednik „Slovenskega Gospodarja“	52 „ — „
Slavna čitalnica iz liške Bistrice Gosp. Šober iz Zagreba 134 kilo fižola (2 vreči).	25 „ 25 „
G. o. Hugo Novlan je izročil od g. vikarja Dolenca iz Ljubljane zaporedoma poslanih 23 gl. 10 kr., 12 gl. 90 kr., 15 gl. 65 kr. in 25 gl. 30 kr.	76 „ 95 „
Slavna čitalnica v Ptuj	96 „ 52 „
G. župnik Peharec in kaplan Vrhovnik sta poslala pri Sorčanskih faranih nabranih 447 kilo (13 vreč) krompirja.	
G. dr. Dinko Vitezić, državni poslanec, je poslal pri državnih poslancih v Beču nabranih	274 „ — „
Slavno županstvo v Planini je poslalo po g. Fr. Riharju, župniku v Planini, in g. Fr. Klemenci, župniku na Uenci 635 kilo fižola in Slavni odbor za stradajoče Istrane v Zagrebu	14 „ — „ 200 „ — „
G. o. H. Novlan je izročil od g. vikarja Dolenca poslanih	13 „ 30 „
G. kaplan Mikiša iz Pična	3 „ — „
Slavni odbor za stradajoče Istrane v Zagrebu za Buzetščino	300 „ — „
G. o. H. Novlan je izročil od g. vikarja Dolenca poslanih	21 „ 17 „
G. Stanič, notarski koncipijent v Gradci, nabral	10 „ — „
Polovica čistega dohodka pri akademiji, napravljenej na korist Istranom in Notranjem po čitalnici, dramatičnem društvu in „Sokolu“ v Ljubljani	113 „ — „
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov. Gospodarja“ v Mariboru	38 „ 35 „
G. vikar J. Tomažič v Rudolfovem je poslal čisti dohodek gledališke igre v tamošnji čitalnici	34 „ — „
G. M. Trinajstič, jurist v Beči, je nabral	22 „ 10 „
Slavno uredništvo „Soče“ v Gorici Slavno uredništvo „Novic“	5 „ — „ 25 „ 20 „
G. kaplan Mikiša iz Pična zopet	2 „ — „
G. kaplan R. Jelušek iz Pična	5 „ — „
G. Fr. Mečar-Bečtoša iz Pazinskega polja	2 „ — „
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov. Gospodarja“ v Mariboru	68 „ 14 „
G. Kramar, župnik na Breznici, nabral 1564 kilo krompirja, 75 kilo fižola in 316 kilo žita.	
Slovensko pevsko društvo v Beču G. župnik Zagorec iz Mokronoga nabral 690 kilo fižola.	126 „ 50 „
G. šolski nadzornik Križnič iz Pulja G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov. Gospodarja“ v Mariboru zopet	2 „ — „ 52 „ — „
G. Ambrož Flegar, adjunkt pri sodniji v Rovirju	5 „ — „
Slavno uredništvo „Slobode“	51 „ 57 „
Slavni društvi „Edinost“ in čitalnica v Trstu	150 „ — „
G. župnik Martin Drčar na Polici	4 „ 50 „
G. prof. Kalb	2 „ — „
G. o. H. Novlan je izročil od g. vikarja Dolenca iz Ljubljane poslanih	42 „ 50 „
Isti	18 „ 3 „
Vsled IV. izkaza v „Slovenskem Narodu“ v gotovini	4357 „ 59 „

Vsega vkup 6477 gld. — kr. v gotovini, 50 kecev, 400 kilo kisle repe in zelja, 2311 kilo krompirja, 4700 kilo žita, 455 kilo moke, 4039 kilo soč vja in 1 zaboj obleke.

Odbor se vsem onim, ki so pripomogli, da se je tako lep uspeh dosegel, in vsem p. n. dariteljem najsrčneje in najtopleje zahvaljuje, ter javi, da bode tekom meseca maja račun položil in koncem maja svoje poslovanje končal.

V Pazinu, dne 6. maja 1880.

V imenu odbora za stradajoče v Istri: J. Berbuč, tajnik.

